

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶۰-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت و گوی صبا با محسن اسلام زاده مستندساز:

دوربین مستندساز به اندازه یک جنگنده موثر است

ما کمتر از ۱۶ ساعت به روال قبلی خود برگردند و پاسخ محکمی به آنها بدهند از طرفی فکر نمی کردند که توان نظامی و اجتماعی ایران اینقدر زیاد باشد و مردم از نیروهای نظامی این اندازه حمایت کنند؛ به نظر من اولین تفاوت توده‌نی ایران به این رژیم بود و دوم غرور ملی مردم در مقابله نیروهای نظامی ایران در برابر حملات اسرائیل بود؛ در این مدت خیلی‌ها مدعی بودند امروزه عصر گفت و گو است و نیازی به موشک نداریم ولی همین افراد متوجه لزوم تقویت قوای نظامی کشور شدند چون دنیا همچون جنگلی است که منطق ندارد چرا که اگر منطقی حاکم بود اینقدر کودک کشی رخ نمی داد.

ثبت روایت‌های حمله اسرائیل به ایران باید از چه زمانی شروع شود؟
ما از همان روز حمله اسرائیل به ایران، ثبت این وقایع را شروع کردیم ولی اکنون که مدتی است از این ماجرا گذشته و هیجانات جنگ فروکش کرده، باید با نگاه زیر پوستی و تحلیلی این اتفاقات را ثبت کنیم.
به نظر شما مستندسازی یک وظیفه است یا یک انتخاب هنری؟
هر کاری را مستندساز با نگاه وظیفه انجام می دهد که با ذوق هنری و وظیفه شناسی همراه است و آنچه مرا زنده نگه داشته همین مستندسازی است.

آیا این مستندها و روایت‌هایی که به دنیا مخابره می شود تاثیری در روند جنگ دارد؟

بله حتما تاثیر گذار است چون سال‌هاست که جنگ، جنگ رسانه‌ای است و دوربین مستندساز به اندازه یک جنگنده موثر است چون می تواند افکار عمومی را جهت دهی کرده و حقیقت را به دنیا مخابره کند و برای طرف مقابل اهرم فشاری باشند چون آنها به دنبال توجیه اعمال ننگین خود در تجاوز به کشورهای مختلف هستند بنابراین باید با مردم دنیا گفت و گو و دیالوگ برقرار کنیم و صدایمان را به گوش همه جهان برسانیم.

مستندسازی در حین جنگ با مستندسازی بعد از جنگ چه تفاوتی دارد؟

زمان جنگ به خاطر فضای هیجانی، زمان ثبت سریع و فوری وقایع جنگی و روایت‌های مردمی است ولی پس از پایان جنگ می توان وارد لایه‌های عمیق تر شده و به تحلیل و بررسی وقایع پرداخت چون در روزهای اول فرصت تحلیل ماجرا وجود ندارد بلکه باید وضعیت بمباران‌ها، مظلومیت و اقتدار کشور را ثبت کرد.

بیان واقعیت‌ها و ساخت چنین مستندهایی چقدر بر دید عمومی مردم ایران، منطقه و جهان تاثیر گذار خواهد بود؟
روایت نگاه مردم تهران به مقوله جنگ و حمله ناگهانی اسرائیل به ایران، در حالی که آنها سرگرم زندگی روزمره خود بودند باید برای مردم دنیا روایت شود چون کمتر مردمی در جهان هستند که در برابر حمله دشمن چنین ایستادگی داشته باشند به طوری که یکی از شاخه‌های یهودی در باره سرسختی مردم ایران و دلایل آن صحبت می کرد و حتی خیلی از آزاده‌های جهان به دنبال رمز گشایی از دلایل ایستادگی ملت ایران هستند و این همان نقطه عطفی است که باید به آن پرداخته شود.

در جریان تهیه اخبار رسانه‌ای در جنگ ۱۲ روز ایران و اسرائیل چه چیزی بیش از همه برای شما جالب بود و توجه شما را جلب کرد؟
راهپیمایی که اولین جمعه بعد از حمله اسرائیل به ایران در تهران برگزار شد برای من بسیار جالب بود، چون مردم به صورت خانوادگی با تیپ‌های مختلف در این راهپیمایی شرکت کرده بودند که طبق گفته خودشان بسیاری از آنها فقط برای تشییع شهید قاسم سلیمانی در راهپیمایی شرکت کرده بودند و اصولا در چنین مراسمی شرکت نمی کنند ولی در این راهپیمایی خانوادگی حاضر شده بودند و قدردان نیروهای مسلح بودند و می گفتند حتی در آن شرایط جنگی ما در تهران مانده ایم؛ این تصویرها در ذهن من هنوز باقی مانده است.

با توجه به تجربه و دانش شما در زمینه مستندات جنگی چه تفاوتی میان جنگ ایران و اسرائیل و جنگ‌های دیگر وجود داشت؟
مهمترین تفاوت جنگ ما با سایر جنگ‌ها این بود که ایران در برابر این حمله اسرائیل سکوت نکرد و پاسخ محکم و سریعی به اسرائیلی‌ها داد؛ اسرائیلی که ۲۰ ماه غزه و حدود ۷۰ روز لبنان را بمباران کرده طی ۱۲ روز خواستار آتش بس شد چون توده‌نی محکمی از ایران خورد؛ آنها اصلا گمان نمی کردند با وجود ترورهایی که انجام داده‌اند نیروی‌های نظامی

مهدیه مالکی
گفت و گو
با محسن اسلام زاده، مستندساز که در حمله اسرائیل به ایران از همان ابتدا برای انعکاس و ثبت وقایع در فضای رسانه‌ای حاضر شده بود درباره اطلاع رسانی و مستندسازی در این روزها به گفت و گو نشستیم.

اگر قرار باشد شما مستندی درباره حمله اسرائیل به ایران بسازید از کجا شروع می کنید و روی چه زاویه‌ای تمرکز می کنید؟

نقطه شروع من برای این مستند، روایت اتفاقات جاری است که در جنگ رخ داده و به دنبال تحلیل عمیق و زیرپوستی جنگ خواهیم بود، در یک مستند تحلیلی یا روایت شخصی و پرتله‌ای از زاویه دیده فردی متفاوت که دیدگاه خاصی نسبت به جنگ دارد البته همه این موارد مستلزم فراهم بودن شرایط لازم است که متأسفانه فعلا در جنگ ۱۲ روزه شرایط به گونه‌ای رقم نخورد که بتوانیم مستند بسازیم و در واقع ما با نگاه مستندسازی برای کارهای خبری اقدام کردیم و به روایت‌های کوتاه از جنگ و فضای اجتماعی پرداختیم چون مستندسازی و آثار عمیق نیازمند یک فراغت ذهنی است که ما به خاطر شوک اولیه حمله اسرائیل باید ابتدا با نگاه تولید روایت‌های سریع و مبتنی بر واقعیت برای داخل و خارج از کشور در فضای رسانه فعالیت می کردیم چرا که رسانه‌های غربی و اسرائیلی با روایت‌های دروغ در تلاش برای تحریف واقعیت بودند.

اکنون که مدتی از جنگ ۱۲ روزه گذشته است اگر بخواهید این جنگ را به صورت مستند روایت کنید نقطه شروع شما کجا خواهد بود؟

تمرکز من، بر روایت دیدگاه گروه‌ها و جناح‌های مختلف سیاسی و مردمی است که در این مدت نظرات متفاوتی درباره دفاع و مقاومت در مقابل اسرائیل داشتند. این نظرات شامل دیدگاه‌ها افراد مختلف است چرا که همه قائل به مقوله دفاع بودند ولی زاویه دید و دلایل متفاوت، جالب و جذابی نسبت به این ماجرا داشتند.

نویسنده و کارگردان: دانش افشارشاهی
تدوین کننده: کان. مر جوم جلیل شعبانی
مهاجر نوخیز پرست